

Straatnieuws #02

FEBRUARI 2016 > UITERSTE VERKOOPDATUM: 24 FEBRUARI 2016 > JAARGANG 21 > VASTE VERKOOPPRIJS: € 2,- (WAARVAN € 0,65 NAAR DE VERKOPER)

DE STRAATKRANT
VOOR DEN HAAG
EN ROTTERDAM

Lita Cabellut Sommige kamertjes blijven dicht

themanummer
**Verborgen
plekjes**

KEURMERK
straat
krant

Het geheim
van de smid
pag 8

De natuur
geeft je
gedachten rust
pag 15

€2,-

Ik leer van levensverhalen
dus ik luister

sensor.nl/vrijwilligerswerk

Als vrijwilliger luister je naar mensen die het even niet meer zien zitten of simpelweg bij niemand hun verhaal kwijt kunnen of durven. Mensen die behoefte hebben aan een vertrouwelijk gesprek. Aan echte aandacht. Persoonlijk contact. Dag en nacht, anoniem via chat, mail of telefoon.

Sensor
ECHTE AANDACHT

DH FM 92.0
www.denhaagfm.nl

100% HAAGS!

Den HaagFM.nl

Maandag t/m vrijdag

07.00 uur **Haagse Ochtendradio** met Justin Verkijk
10.00 uur **De Haagse Hartslag** actualiteiten
15.00 uur **Ron Davids** nieuws en muziek
18.00 uur **Vandaag in Den Haag** nieuwsoverzicht
19.00 uur **Haagse Avondradio**
21.00 uur ma **Stork on Air** Haagse popmuziek
di **Het Woordenrijk** poëzie
Dutchbuzz (vanaf 22.00 uur) voor expats
wo **De Blauwe Ooievaar** Haagse gezelligheid
do **Young Agga** jongerenprogramma
vr **Nonstop muziek**
23.00 uur **Tonka** underground radio

Zaterdag

07.00 uur **Haagse Wekkerradio**
10.00 uur **Nieuwslicht** nieuws en achtergronden
12.00 uur **Den Haag FM Top 30**
14.00 uur **Sportsignaal**
18.00 uur **Haagse Avondradio**
21.00 uur **Royal Dance Grooves**
23.00 uur **De Start van de Nacht** met Henk Bres

Zondag

07.00 uur **Haagse Wekkerradio**
10.00 uur **Kunstlicht** kunst en cultuur
12.00 uur **Club Fatale** voor en door meiden
14.00 uur **Sportsignaal**
18.00 uur **Haagse Avondradio**
21.00 uur **De Nieuwe Van Nierop** nieuwe muziek
22.00 uur **Mediamix** communicatie en wetenschap
23.00 uur **Tonka**

Jouw 100% Haagse stadsradio op 92.0 FM

Een kleine bijdrage is van grote betekenis

Voor € 560 kan jouw organisatie een kind in India schoon drinkwater, onderwijs, gezondheidszorg en dus een toekomst geven. Kijk op Net4kids.org wat jouw bedrijf kan doen.

NET4KIDS

Straatnieuws

Het Straatnieuws zoekt sponsors!

Straatnieuws is dé straatkrant van Den Haag en Rotterdam: een eigenzinnige, betrokken krant die wordt verkocht bij supermarkten, winkels en stations door in totaal bijna 150 dak- of thuislozen. Zij verdienen daarmee een kleine maar welkome aanvulling op hun bescheiden inkomen. En daarnaast hebben zij een zinvolle dagbesteding en maken deel uit van de maatschappij. De krant wordt volledig subsidie-vrij en deels met vrijwilligers gemaakt. Wel zoekt

Straatnieuws sponsors: organisaties en bedrijven die betrokken zijn bij de krant én bij wat leeft in de stad. Zij krijgen een flinke korting op advertenties en advertorials en een eervolle en dankbare vermelding op onze sponsorpagina.

Interesse? Neem contact op met de redactie van *Straatnieuws* via redactie@haagsstraatnieuws.nl, en uw logo kan in de volgende editie van de krant al op de sponsorpagina staan.

Doneren kan natuurlijk ook!
IBAN NL90INGB0007544612 t.n.v. **Stichting Haags Straatnieuws, Den Haag.**

> Van de redactie

Heel veel dank

Deze editie van het Straatnieuws is het laatste nummer dat door Wegener Nieuwsdruk in Apeldoorn wordt gedrukt. Helaas, voor alle medewerkers daar, wordt deze vestiging gesloten. Vanaf de derde editie wordt het Straatnieuws in de vestiging Amsterdam gedrukt. Dat heeft ook gevolgen voor de lay-out van de krant. De verandering is niet heel groot. We zijn uiteraard benieuwd naar de reacties van verkopers en lezers. Ik wil, namens iedereen die betrokken is bij het Straatnieuws, alle medewerkers van de vestiging in Apeldoorn heel erg bedanken voor alle inzet en vakmanschap. Zij hebben heel veel jaren, 17 keer per jaar, een fantastische krant gedrukt. Sterkte gewenst voor de komende periode!! Er zijn heel veel verborgen plekje's in Den Haag en Rotterdam. Onze redacteuren en fotografen hebben die voor u opgezocht. Ik wil u, lezers, heel veel leesplezier wensen.

Rob Schuitema

> colofon

Straatnieuws wordt verkocht en mede gemaakt door dak- en thuislozen in Den Haag, Rijswijk, Rotterdam, Leidschendam-Voorburg, Westland, Delft, Gouda, Zoetermeer, Wassenaar en de Bollenstreek.

De verkopers kopen de krant in voor € 1,35 en verkopen hem op straat voor € 2,-. Het verschil is een bijdrage in hun levensonderhoud. U herkent de Straatnieuwsverkoper aan de witte pas en het (niet verplichte) rode hesje.

Donaties IBAN NL90INGB0007544612. t.n.v. Stichting Haags Straatnieuws, Den Haag.

Oplage 7000

Adres Redactie Straatnieuws
Riviermarkt 5, 2513 AM Den Haag
070 363 1821
Email redactie@haagsstraatnieuws.nl
Website Straatnieuws:
www.haagsstraatnieuws.nl
www.rotterdamstraatnieuws.nl
Advertenties en distributie 070 363 1821

Coördinator Rotterdam
Myra Benard: 06 4744 0680
E_straatnieuwsrotterdam@gmail.com

Coördinatoren Den Haag
Judith Eykelenboom en Marc Hulshof: 06 2812 6950
E_coordinatorstraatnieuws@gmail.com

Hoofdredacteur Rob Schuitema

Medewerkers aan dit nummer Marieke Bolle, Judith Eykelenboom, Bertus Gerssen, Michael de Jong, Boris Peeters, Djenna Perreijn, Rob Schuitema, Mariëtte Storm, Karine Versluis, Paul Waaijers, Liselore Zevenhuizen

Coverfoto Eddy Wenting
Ontwerp en opmaak Marieke de Roo
Druk Wegener Nieuwsdruk Gelderland

Editie 3 verschijnt op donderdag 25 februari 2016.

04 REPORTAGE LITA CABELLUT
De Haagse Lita Cabellut is wereldberoemd en maakt prachtige kunstwerken vanuit haar levensfilosofie: "De waarheid bestaat niet."

07 COLUMN MARIEKE BOLLE
T NIEUWS LIGT OP STRAAT
Verborgen monument aan de Waterpartij in Den Haag.

08 REPORTAGE SMID STAVROS PATHALIAS
Ambacht en kunst gaan hand in hand in de ondergrondse smidse.

10 TIJDSBEELD ILLEGALE DRUKKERIJ
Verscholen in kelders drukte het verzet in '40-'45 illegaal krantjes.

12 GEDICHTEN SCHRIJVERSCAFÉ
Dichters tonen hun verborgen gevoelens.

13 REPORTAGE STADS-OASE SCHOONOORD
Verborgen sprookjesbos in hartje Rotterdam.

14 REPORTAGE VAN OSTADEWONINGEN
Anton Pieck behouden in Den Haag, de rijke historie van de Van Ostadewoningen.

15 REPORTAGE BRIENENOORDEILAND
Onbekende natuur onder het denderende verkeer over de Brienoordbrug.

16 VERSLAG BIOLOGISCHE STADSTUIN
Verborgen groen achter het Nutshuis in Den Haag waar zich sinds twee jaar de redactieruimte *Straatnieuws* bevindt.

17 CRYPTOVILLE 263 PUZZEL EN WIN
Puzzel me en win een ontdekkingsreis met het boek *Onze stad Den Haag*.

18 UIT AGENDA EN VOORDELIGE UITTIPS VAN DJENNA

20 STRIP KAASHELD EN POEPHOOFD
Beleven gaan weer vogelspotten.

Levensfilosofe en kunstenaress Lita Cabellut: 'De waarheid bestaat niet'

De Haagse kunstenaress Lita Cabellut is wereldwijd vermaard om haar prachtige schilderijen, maar in Den Haag vrij onbekend. Lita is meer dan een kunstenaar; zij is mensenkenner, moeder, filosoof, levensgenieter en optimist. Dat alles komt samen in haar werk.

tekst Rob Schuitema foto Lita in atelier Rancinan foto's schilderijen Studio Tromp

> Verscholen achter de saaie gevel van een jaren 60-flat aan de verder erg gezellige winkelstraat ligt een onbekend pareltje van Den Haag. Achter een stevig traliehek ligt, als een oase van rust, het huis met het atelier van Lita Cabellut. Lita is ook een pareltje in Den Haag, als kunstenaar wereldwijd vermaard, maar in Den Haag weinig bekend. Voor *Straatnieuws* zeker geen onbekende: in 2009 stonden afdrucken van haar werk als middenpagina in *Straatnieuws*. Als warme broodjes vlogen die toen bij de verkopers uit de handen.

Lita heet mij allerhartelijkst welkom in haar prachtig ruime, behaaglijke en zeer smaakvol ingerichte huis. Het huis is gebouwd in een zeer oude fabriekshal, dus hoge plafonds, enorme balken-partijen en grote dakramen. We gaan voor de open haard in de grote keuken zitten en drinken een kop koffie. Assistent Alain is bij het gesprek aanwezig. Alain is al veertien jaar haar rechterhand en woont ook op het terrein. Even wisselen hij en Lita een paar woorden Spaans en dan vertrekt hij voor korte tijd naar het atelier om met de lijstmakers te spreken die doeken moeten herspannen, in verband met de lagere temperatuur in deze eerste dagen van 2016.

Spaans is de moedertaal van Lita Cabellut, maar zij spreekt vrijwel onberispelijk Nederlands. Lita is geboren in Barcelona. Haar verhaal is wereldwijd vele malen opgetekend, maar wij spreken hier toch uitgebreid over, omdat het van grote invloed was en is op haar levenswijze, haar wereld- en mensbeeld en uiteraard op haar kunst.

Barcelona

Lita werd in 1961 geboren. Door omstandigheden kon haar moeder niet voor haar zorgen. Aangezien er ook geen vader in beeld was, ontfermde in de eerste jaren van haar leven haar grootmoeder zich min-of-meer over haar. Toen grootmoeder overleed, zij was acht jaar oud, stond Lita er alleen voor en zwierf ze jarenlang als straatkind in de duistere wijken van Barcelona. Zij ging niet naar school en leefde van mensen die zich even om haar bekommerden. Ze is wel altijd geholpen door mensen. Toen zij twaalf jaar oud was, kwam de ommekeer in dat bestaan. Een zeer welvarende weduwe wierp zich op als pleegmoeder en streefde naar rust, reinheid en regelmaat. Lita ging naar school en werd meegenomen naar het reusachtige Prado-museum in Madrid. Bij dat bezoek maakte zij de keuze in haar leven, die haar uiteindelijk ook naar Nederland en naar Den Haag bracht. Na het zien van de overweldigende werken van Rafaël, Rembrandt en vele andere schilders, besloot zij ook kunstenaar te worden. Ze kreeg teken- en schilderles en op haar negentiende verliet zij haar pleegouders en ging studeren aan de Gerrit Rietveld Academie in Amsterdam. Eén boodschap wil Lita mij absoluut meegeven voor in *Straatnieuws*: "Mensen mogen nooit veroordeeld worden vanwege hun omstandigheden. Daar ben ik het top-voorbeeld van."

Vooroordelen

Zelf ondervond ze die vooroordelen gedurende haar hele leven. Zelfs nu nog. Als zij, met name in Spanje, een winkel binnenloopt, wordt ze argwanend bekeken. Ze straalt het zigeunerschap blijkbaar uit en bij zigeuners moet je je portemonnaie en je waren in de gaten houden, voelt ze ze denken. "Dat is nou wat ik bedoel", zegt Lita, "dat laat

ik met name in mijn laatste serie werken 'Disturbance' terugkomen." Zelf neemt ze het graag op voor de medemens die onder die omstandigheden weg worden gekeken. Toen ze jaren geleden met haar kinderen bij Florencia wel eens een ijsje ging eten, hadden haar

'Van straatkind in Barcelona tot kunstenaar in Den Haag'

kinderen een leuk contact met een dakloze zwerver. Hij had een lange baard en sliep onder een afdakje van de winkel, maar had duidelijk een wijze blik op de wereld. Bij navraag bleek haar dat hij ooit, in het buitenland, eigenaar was geweest van een grote fabriek. Zwerven was zijn bewuste keuze, zei men haar. Toen het die zwerver verboden werd om gedichten te schrijven op ramen van winkeliers, nam Lita het voor hem op en kwam het zelfs tot een waar handgemeen. Lita moet zelf wel lachen om de heftigheid waarmee zij die onrechtvaardigheid bestrijdt. Dat het onbevooroordeeld zijn geen gemakkelijke opgave is, ervaart zij zelf ook als zij met haar zoon in Frankrijk in de TGV zit. "Op een bepaald moment komen vier angstige, 'enge', onwelriekende vreemdelingen binnen in onze coupé. Daar hebben wij geen zin in en we staan enige tijd op het punt om te vertrekken." Beschaamd vertelt ze dat zij dat gelukkig niet heeft gedaan. "Het bleken Syrische vluchtelingen te zijn die eindelijk een stap dicht bij de vrijheid en veiligheid waren. We waren blij voor ze, we hielpen ze een eerste paar woorden Nederlands leren, maar het knaagt toch wel dat we overwogen om hen om hun verschijning te veroordelen en bij hen weg te lopen. Dat was een grote

les, we moeten daar alert op blijven." In de serie 'Disturbance' laat Lita Cabellut zien hoe de mens qua uiterlijk iets totaal anders kan uitstralen dan de mens innerlijk in werkelijkheid is. Een prachtig voorbeeld is het schilderij van het zeer mooie model, dat opgemaakt en strak in de kleding zit te pronken. Op de 'tegenhanger' van dit werk laat zij diezelfde vrouw zien, maar dan ontdaan van die uiterlijke fraaiheden. En zeg nu zelf, dat meisje rechts op de foto is puur, eerlijk en met een zachte uitstraling. Mocht u, als lezer van *Straatnieuws* belangstelling hebben voor deze werken, dan wil ik u op twee voorwaarden wijzen. U dient een ruime kamer te hebben; de werken zijn 2 meter breed en 2 meter 80 hoog. Tevens dient u over een ruime beurs te beschikken...

Sommige kamertjes blijven dicht

Lita is een gelukkig persoon. Zelfs tijdens haar jeugd in Barcelona. Ze is nog steeds diezelfde Lita en heeft zich nooit slachtoffer gevoeld. Ze heeft altijd het beeld gehad: dit is wat ik nú beleef, maar ik kan nog dingen zelf doen, het lot in eigen handen nemen. Dat zit in haar genen. "Nú is het tijdelijke, en strakjes is het anders." Aanpassen vond ze moeilijk. "Het was ook leuk om vreemd te zijn." Bij haar pleegouders moest ze allemaal dingen doen waar ze helemaal geen zin in had. Dat heeft ze nog steeds. Als mensen haar iets vragen denkt ze eerst, 'Dat doe ik niet', en daarna, 'oke ik doe het'. Alain, haar assistent knikt, lacht en bevestigt dit. Ze heeft ook altijd tegen haar pleegouders

gezegd: 'Ik blijf hier maar eventjes, en dan ga ik weer.' Dat is haar systeem, de bohemienne komt in haar boven.

Vol liefde spreekt zij over haar kinderen. De enige angst in haar leven is om die kinderen en anderen om haar heen, die zij lief heeft, te verliezen. Ze beseft dat haar huidige rijkdom ook afgelopen kan zijn en weet dat zij zich ook gelukkig zal voelen zonder die materialistische rijkdom. Geld geeft slechts comfort. "Ik kan ook koken en een tuin wieden, dus ik blijf wel gelukkig bezig. Want rijkdom is van niets iets kunnen maken. Wees je bewust van je talenten. Sommige mensen zijn zo arm; die hebben alleen maar geld."

Ze heeft haar levensverhaal pas later aan haar kinderen verteld. Die

reageerden natuurlijk met de vraag: "Mam, waarom heb je dit niet veel eerder verteld." Ze reageerde met: "Hadden jullie dan anders naar mij gekeken?" "Nee, maar dan hadden we daar rekening mee kunnen houden", gaven de kinderen aan. "Maar met wat dan?", vraagt Lita zich af, "Dat zijn dingen die er niet toe doen. Want wat er toe doet, waar het eigenlijk om gaat, is bewust te leven, en zelf keuzes maken." Er zijn nog dingen die ze niet heeft gedeeld, kamertjes die nog dicht zijn. Die moeten eerst een plekje hebben in haar leven zodat het door anderen begrepen zou worden, niet omdat het een taboe is.

Zondagskind

Lita Cabellut is een blij mens, en straalt dat ook uit. Je zou niet

zeggen dat tegenover je een vrouw zit die als heel klein kind verstoten is en op straat heeft geleefd. Waar zit de kern? Lita is resoluut in haar antwoord: 'Absolute acceptatie'. Ze wordt wel eens 'beschuldigd' om die zorgeloosheid. Men zegt dan: "Jij krijgt een enorme klap, je staat weer op en gaat weer verder ..." Ze verheft haar stem steeds meer. "... en jij hoort te huilen, jij hoort boos te worden, je hoort te schoppen te schreeuwen. En dan zeg ik: waarvoor? Ik krijg de situatie niet terug. Ik ga verder met de dingen die ik wel heb. Ik heb daar geen tijd voor, ik zeg altijd, ik heb vreselijke haast. Het geluk wacht niet op je. Ik ben een zondagskind. En natuurlijk, ik heb heel vaak ongeluk, maar daar tegenover staat ook heel veel geluk, en op dat laatste richt ik mij. Verdriet en pijn zijn een deel, een inzicht van het leven. We kunnen niet alleen de slagroom van de taart eten."

Zelf is ze pas naar school gegaan toen ze dertien was. Ze heeft nooit alles bij kunnen benen, de achterstand was te groot. Maar ze merkte wel dat ze, daardoor, een heel andere toegang had om dingen op te lossen en daar mee om te gaan dan de anderen die 'een grote voorsprong op haar hadden'. Met dat inzicht stond haar wereld op z'n kop. "Toen dacht ik, het gaat er niet om wat er in de mens zit, wat wij van de mens verwachten, maar het gaat over wat een mens doet met de dingen die wij niet verwachten. Dat is zo interessant."

Werkelijkheid

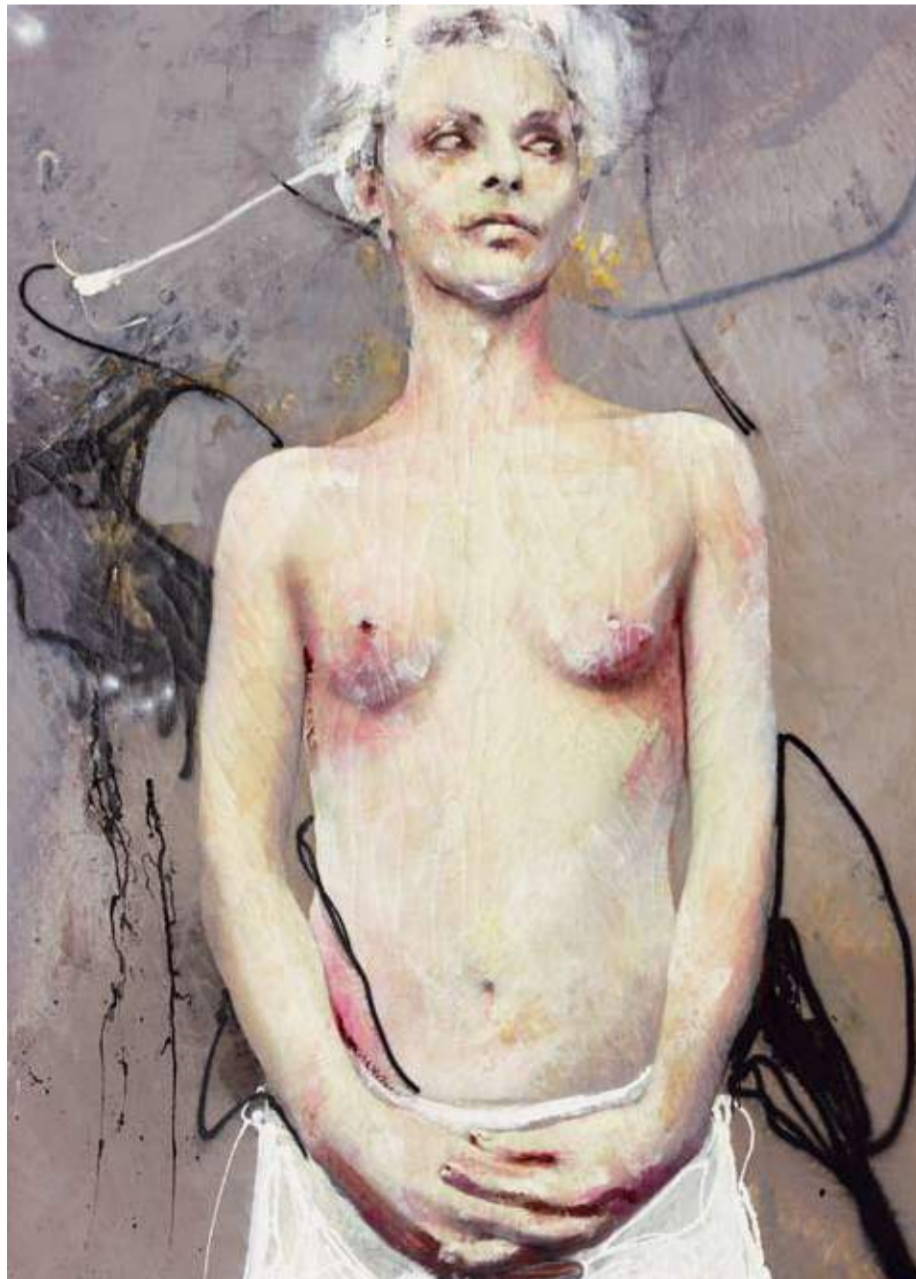
Haar werk vraagt enorm veel aandacht; kunst vraagt heel veel betrokkenheid, is veeleisend. Daar past geen partner bij. Of die zou ook vol passie moeten zitten, want ze kan geen concessies doen. Iemand die net zo vrij is. Die moet wel van hele goede huize komen. Maar aan de andere kant, zij heeft nooit een partner gemist: "Liefde is niet 1 persoon. Breed begrip. Ik heb rust nodig. Ik ben een heel gelukkig mens."

Net als in haar levensvisie zitten in haar werk meerdere lagen: "Je hebt eerst het canvas, dan de materie, vervolgens ga ik naar de essentie, en dan ga ik naar iets dat ik niet meer in de hand heb. Dan creëer ik iets en ..." Ze wordt plotseling emotioneel: "... dan ontstaat er iets dat

ik niet kan vatten. Er komt dan een laag over heen, en dat is het afbreken van de illusie." Wat Cabellut probeert te schilderen: "Alles waarvan je denkt dat het werkelijkheid is, is niets. De werkelijkheid kun je niet reproduceren, kan je niet creëren, kan je niet vasthouden en kan je niet onthouden. Omdat de werkelijkheid niet bestaat."

'Ik kan niet het verdriet of de blijheid van de ander schilderen'

Over de serie Disturbance: "Ik schilder mensen die je op straat ziet, gekleed en ongekleed. Want we weten niet wie ze zijn. Niemand wilde die schilderijen hebben voor een tentoonstelling." Dat wist ze van te voren, maar als ze het hoort, is ze drie dagen heel gekwetst. Want het is háár afwijzen. Haar doeken afwijzen, is haar visie afwijzen. "Maar dan komt bijvoorbeeld het museum in Washington en die wil ze graag hebben. En dan denk ik, oh, ik ben blij, iemand begrijpt mij." Op de vraag waarom ze nooit zelfportretten maakt antwoordt ze heel duidelijk: "Ik máák alleen maar zelfportretten. Ik kan niet het verdriet of de blijheid van de ander schilderen. Je kunt je niet voorstellen hoe dat voelt. Onze empathie gaat niet verder dan de grens van onszelf. Mijn hele oeuvre bestaat uit alleen maar zelfportretten." Zoals Lita Cabellut in de serie dubbelportretten 'Disturbance' laat zien: "Aan de buitenkant lever je in, maak je een compromis, je levert je zeggenschap in, je vrijheid. Maar dat is schijn. Want innerlijk maak je geen compromis. Wat je dan ziet, als je diezelfde mens bloot toont, - en dan zie ik mezelf - zie ik kracht, onvermijdelijk, bravoure, het leven aan kunnen en willen."

Wat een ei

Stel, ik ben een 'karaktervolle ondernemer/professional (57)' en ik zoek een 'charmante vrouw, circa 50 jaar oud, volslank, goed milieu'. Stel, ik laat daarvoor een 'partnersearcher' - echt, er zijn er die zo hun geld verdienen - een advertentie plaatsen, wat zegt dat dan over mij? Anders dan wat er verder over mij instaat: 'authentieke eenling (partnersearcher slang voor 'zonderling') die zakelijk en privé verbinding realiseert, leeft en handelt met als bron intelligentie, visie, instinct, breedte'. Jasses, je zult jezelf zo laten omschrijven. Ik stel me de wachtkamer voor van de partnersearcher een dag na de advertentie. Stoelen tekort, omdat talloze volslanke vijftigjarige vrouwen de billen over één stoel naar de volgende laten hangen. Doen ze dat niet, dan zijn ze onvolgende volslank om in aanmerking te komen. De searcher zoekt een 'gelijkwaardige relatie', staat in de advertentie. Wat dat over 'mij', karaktervolle ondernemer (57), zegt? 'Ik' wil helemaal geen gelijkwaardige relatie, 'ik' wil over-

wicht. In leeftijd: zeven jaar jonger, in intelligentie: charmant en lief versus visie, breedte. 'Ik' wil de leiding: 'staat haar graag terzijde'. Zelf heb 'ik' geen steun nodig. En 'ik' ben overduidelijk 'loaded'. Vandaar die evlole wachtkamer. Het zegt ook over mij dat ik een misplaatst en conservatief standsbewustzijn heb - standen zijn er voor eeuwig en verbintenissen tussen standen zijn ongewenst. 'Ze' moet uit een 'goed milieu' komen. Zelf ben 'ik' immers ook 'high-end society'. Maar het allergenste dat het over 'mij' zegt: ik ben te laf om zelf een blauwtje te lopen bij een of twee van die volslanke lieverds. Ik koop het succes voor een slordige 20.000 euro. Exclusief no cure no pay-bonus. Volgens de site van de partnersearcher betalen zijn klanten met een gelukzalige glimlach om de lippen. 'The whole egg' heet zo'n relatie in de advertentie. Ik denk eerder aan een lege dop.

Column door Marieke Bolle

Foto: EVELINE VAN EGGON

Advertentie

CAESAR
FITNESS + HEALTHCLUB

Februari
specials

Dagje Caesar
1+1 GRATIS
€ 29,95*

ipv € 59,90
geldig t/m 29-02-16

* tegen inlevering van deze advertentie

Informeer naar onze
jaarspecial!

MAURITSKADE 10 • DEN HAAG • TEL 070 820 99 10
WWW.CAESAR-DENHAAG.NL

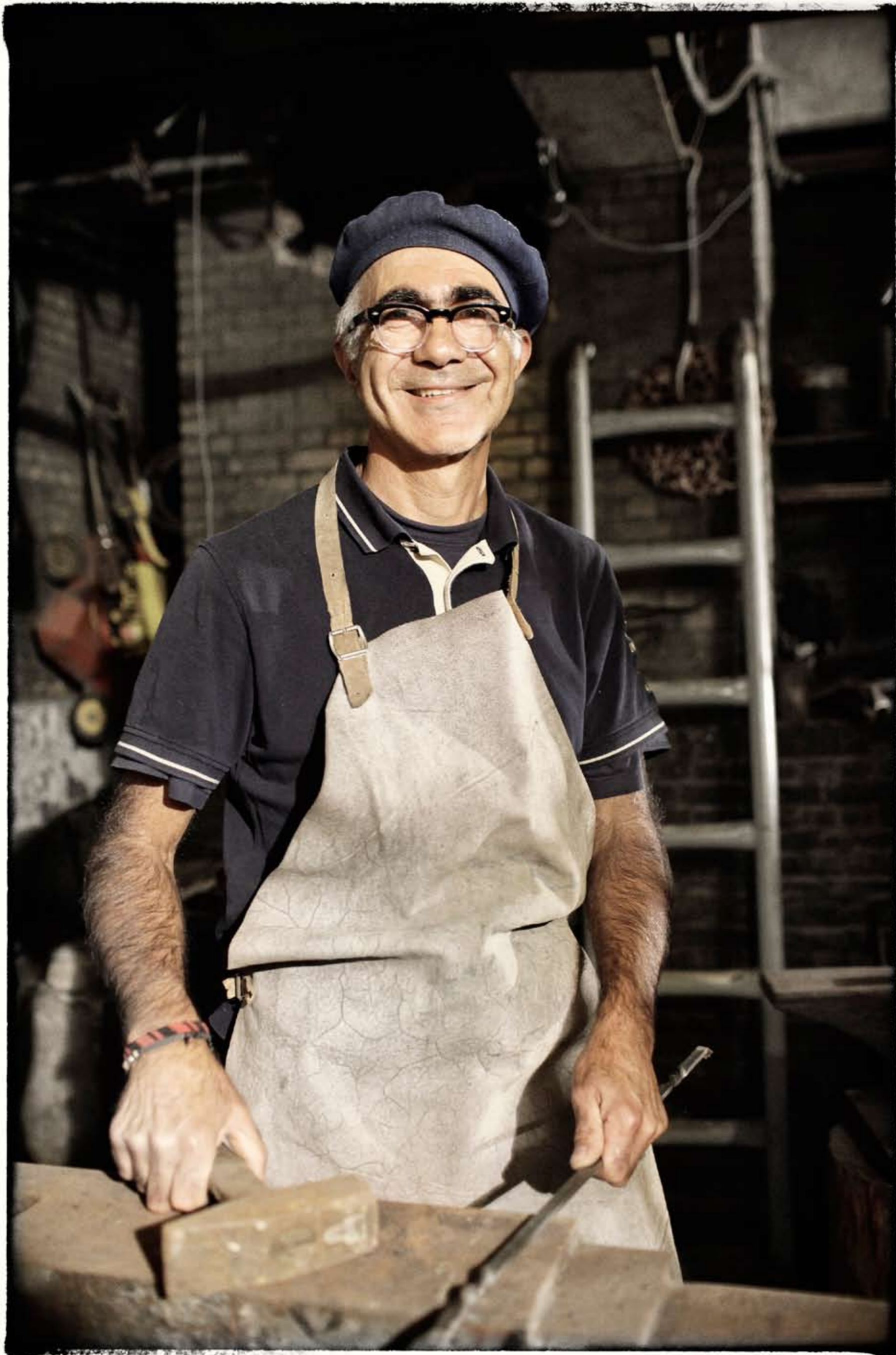
Foto: BRON WIKIPEDIA

Het verstopte Ver-Huëll Monument

Tienduizenden auto's rijden dagelijks over de Professor B.M. Teldersweg langs de 'Waterpartij'. Deze autoweg -let op: boven de 50 kilometer wordt je geflitst- doorklieft de Scheveningse Bosjes.

Automobilisten zullen misschien even een korte blik op de Waterpartij werpen waar altijd wel een eenzame visser zich met zijn paraplu en stoeltje heeft gevestigd. Aan de overkant van de waterpartij loopt de oever steil omhoog. De oude duinen zijn bebost en maken onderdeel uit van het 'van Stolkpark'. Verscholen in die bossen staat

het 'Ver-Huëll-monument'. Deze marmeren bank is ter ere van Jonkheer Ver-Huëll in 1881 geplaatst. Alhoewel de bank vanaf de straat vrijwel niet te zien is, heb je vanaf de bank een prachtige zicht op de Waterpartij, de onwetende automobilist en daarachter het uitgestrekte Scheveningse Bos. De gemeente Den Haag heeft een plan om één groot internationaal park te creëren door de verschillende bossen en parken te verbinden. Een tunnel onder de Teldersweg maakt daar onderdeel van uit. Zal de Ver-Huëll-bank zijn verborgen-plekje-status kwijtraken?

In een smidse werken de elementen water, vuur en lucht, samen om metalen te versmelten en te bewerken. In deze kolenstoffige wereld van sissende dampen, roodgroeiende kolen en withete metalen zwaait de smid, gelijk een dirigent, met zijn hamer in deze symfonie van staal-op-staal. Maar waar vind je nog zo'n smidse? tekst Paul Waaijers foto's Bertus Gerssen

De verscholen smidse

> Denkt men aan de locatie van een smidse, dan denkt men niet in eerste instantie aan keldergewelven. Laat nu echter uitgerekend in de ondergrondse catacomben van de Spaanse Hof in het Westeinde zich zo'n smidse bevinden.

Voordat je de eigenlijke smidse bereikt, moet men eerst door een stelsel van gangetjes en kruip door sluip doortunnels, waardoor men zich eerder in een Harry Potterfilm waant dan in de weg naar een Haagse smidse. Die smidse zelf is verdeeld over een paar compartimenten. Naast de vuurtafel en een aantal doorleefd ogende aambeelden, veel rondslingerend gereedschap als knoestig-roestige stalen tangen, hamers in vele soorten, maten en gewichten, een paar gietijzere industriële draaibanken en kolomboormachines van net na de eerste wereldoorlog. Den Haag mag dan trots zijn op zijn reguliere bezienswaardigheden, voor wie van metaalbewerking houdt, vindt hier zijn 'Mauritshuis', 'Panorama Mesdag', 'Vredespaleis' en 'Madurodam' bij elkaar. Het is alsof je via deze 'tijdmaschine' de combinatie van middeleeuwen en eerste industriële revolutie binnenstapt. Niet in de laatste plaats door de verstilling die in de ruimte hangt. De verstoffing die over de materialen en de in rust zijnde machines gedrapeerd ligt. De verlichting die uit kale fittingen met daarin mistige 60 watt-peertjes straalt. En dan is daar nog die ene prangende vraag. Hoe zijn in hemelsnaam die loodzware machinerieën via dat krappe gangetstelsel hier terecht gekomen? Bij deze vraag grijnst eigenaar van al dit moois Stavros Pthalias, zijn sympathieke grijs: "Dat heren, is het geheim van deze smid."

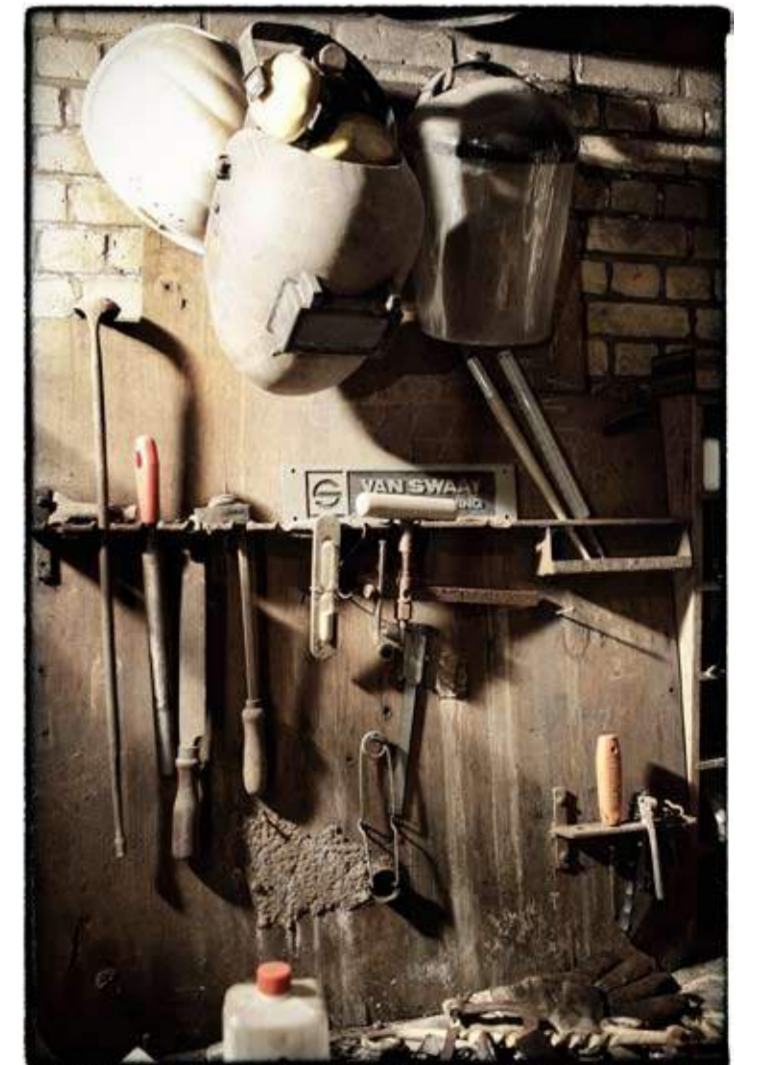
Dans met de materialen

Met geheimen rond zijn persoonlijke historie heeft Stavros aanzienlijk minder moeite. Geboren op Cyprus en door onrust gedreven uiteindelijk medio 1989 in Nederland neergestreken. Via een ambachtenmarkt op het Lange Voorhout in aanraking gekomen met het smidsvak. Daarna in de leer gegaan bij smid Han Hendriks die toentertijd een smederij had aan de Javastraat. Stavros spreekt nog steeds met diep respect over zijn leermeester. "Ik ging twee jaar lang iedere zaterdag naar meneer Han Hendriks.

Hij leerde mij niet alleen het vak, maar ook hoe belangrijk rust tijdens het werk is. En we filosofeerden veel over het materiaal en het werk. Hoe je in je emoties één kan worden met het materiaal waar je op dat moment mee bezig bent. Als ik aan het werk ben, ga ik ook echt op in datgene dat ik doe met het materiaal. Ik 'las' me als het ware vast aan de werking van het

'Knoestig-roestige stalen tangen'

metaal. Ga er helemaal in op. Ik heb wel eens horen zeggen dat dit werk een dans is met de materialen. En de gereedschappen zijn daarin de muziekinstrumenten. Ik denk dat dit klopt omdat het lassen zonder gas of elektriciteit een honderden jaren oude techniek is, waarin je de natuurlijke elementen aanroept en mengt. Vuur, aarde en lucht heb je nodig om het vuur gaande te houden. En water om het metaal af te koelen en te verharden. En al die dingen heb ik geleerd van meneer Han Hendriks. Deze man heeft mij in de begintijd ook voorzien van gereedschappen, waaronder een 150 jaar oud aambeeld dat nog van zijn vader was geweest. Schitterend dat hij juist dat aambeeld mij gunde."

Vleugels

Het werk van Stavros zit een beetje tussen ambacht en kunst in. Enerzijds maakte hij een nieuwe torenspits voor de Bartkerk en aan de kunstkant maakt hij plaatstalen vleugels voor een sculptuur. Achter die vleugels zitten ook weer

gedachten van vrijheid, religie (engelen), de aarde ontstijgen tot surrealistische hoogten aan toe. De aarde ontstijgen met de zeer aardse technieken in een smidse. Zou dat die fascinerend wonderlijke sfeer in Stavros' smidse verklaren?

1940-1945 Illegale drukkerij in de Tweede Wereldoorlog

De oprichters van de eerste illegale bladen deden dat uit verontwaardiging over de Duitse inval. Er bestond een behoefte om de bevolking te waarschuwen voor het nationaal-socialisme en op te roepen tot eensgezind verzet tegen de Duitse maatregelen. In 1940 waren er ongeveer 62 ondergrondse bladen en binnen een jaar steeg dit aantal tot 120. Enkele bladen waren er in geslaagd drukkers te vinden en konden daardoor afstappen van het tijdrovende stencilen. Eind 1942 daalde het aantal bladen tot 96 omdat veel redacteuren van kleinere bladen hun activiteiten overbodig achtten toen er grotere en betere uitgaven verschenen. In 1943 schoten nieuwe illegale krantjes als paddestoelen uit de grond. Deze hielden zich vooral bezig met het vertalen en verspreiden van het via verborgen radio's opgevangen oorlogsnieuws. In totaal hebben tijdens de bezettingsjaren ongeveer 1300 verschillende bladen bestaan, die tezamen een oplage hadden van miljoenen exemplaren.

Foto Beeldbank WO2, Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie

Tijdens het schrijverscafé in de Pauluskerk iedere woensdagochtend van 10.30 uur tot 11.30 uur tref je een bont gezelschap aan van dichters en schrijvers van de straat. Hieronder enkele van hun poëtische producten verzameld door Daphne Wijnstok.

De spiegel van
het leven is
soms beslagen
door mijn tranen.
aan het plafond
van mijn leven
hangt spinnenrag
van ooit dakloos
geweest.
het huis van
mijn leven heb ik
gebouwd op de
rots van mijn
gevoel.

Ik mijn
omgeving
geniet ik
van de mensen
om mij heen.
Ik heb vrede
met mezelf
en menig mens
om mij heen.
Ik ben mijn
medemens
mijn omgeving
ben ikzelf.
mijn beste
vriendin ben
ik zelf.

Amber

Vallen en opstaan...

Ik ben dit jaar nog niet gevallen...
Toch sta ik elke ochtend weer op...
en heb dan meteen alle zorgen...
die ik tot gisteren had opgespaard...
weer aan mijn kop!

Laat me echter nog niet kennen...
Ik blijf voor het meriste in het leven
richting toekomst nemen

Eric

Herinneringen

Als de kralen van een lange ketting
Rygen mijn herinneringen zich aan een.
Ik herinner me meer dan ik al dacht.
mijn goede momenten
maar ook de slechte momenten
en de tedere momenten
De momenten van ons samen zijn
die blijven altijd voor eeuwig
in mijn geheugen.

mercedes

-De laatste kaver-

In de hoeken van de laatste kaverstaan schootwien van
afgewezen vrouwen.
Hun ruggen zijn steun, oot honden ze open.
De steunels zijn gebouwd in hun slaten ten ze behandeld
worden de dertig maal.
Met hun gezichten afgewand besluiten ze de rimpels en de
vliegen die onafneembaar het rugzak lanten en vlees venter
in de muren lopen.

Niet laatste vrouwen van de zee afgevoerd
van hun oorsprong gemaakt zijn gemaakt.

Eric den Toep

Sprookjesachtig Schoonoord

Dertig jaar geleden lag ik al op mijn buik in het gras bij een vijver samen met mijn zusje naar kikkervisjes te speuren, terwijl mijn ouders op een bankje zaten in het zonnetje. tekst Liselore Zevenhuizen foto Michael de Jong

> Met wapperende haren renden we samen langs de enorme bomen en het ruisende watervalletje achter een kip aan, die er tussen de varens rondrentelde met haar kuikens. Het was een paradijsje. En dat is het nog steeds: Schoonoord.

Oase van rust

Het parkje ligt in het Scheepvaartkwartier aan de Kievietslaen en grenst aan het grotere en bekendere Euromastpark. Het is er met ongeveer 1,2 hectare grond niet heel groot, maar het is zeker de moeite van het bezoeken waard. Veel Rotterdammers hebben echter nog nooit van Schoonoord gehoord en dat is jammer. Het is namelijk een oase van rust vlakbij het altijd drukke centrum vol razende auto's en haastende mensen. Niets van dat alles in deze Verborgten Tuin. Geen gedoe, geen herrie, geen vlug-vlug-vlug. In Schoonoord staat de tijd een beetje stil. Het is alsof er ieder moment een elfje op je schouders kan gaan zitten of een kabouterje zijn hoofd achter een met mos begroeide boomstronk vandaan zal steken. Wanneer je via het bruggetje en het gietijzeren hek het parkje betreedt, loop je een andere wereld binnen.

Sprookjesachtige sfeer

De tuin werd in 1860 ontworpen en dat merk je: torenhoge bomen waarvan de oudste inmiddels 200 jaar is, weelderige planten, een sprookjesachtige sfeer.

Hoewel het er niet druk bezocht is, weten sommige mensen inmiddels hun weg te vinden naar dit kleine paradijsje. Zakenmannen in nette pakken die de stress van een vergadering van zich af schudden tijdens de lunchpauze. Een vader die met zijn peutertje iedere week een rondje over de paadjes maakt, wijzend naar een scharrelende houtduif of, in de zomer, naar de hordes tetterende

groene parkieten die in de bomen neerstrijken. Een groepje toeristen dat van een vriendin uit Rotterdam hoorde dat een bezoekje aan de tuin echt de moeite waard zou zijn.

Wintergroen

Wanneer je er eenmaal bent geweest, is de kans groot dat je een vaste bezoeker wordt. Want laten we eerlijk zijn: Rotterdam is een geweldige, bruisende stad, maar een mens

wil ook wel eens een momentje voor zichzelf. Schoonoord biedt precies dat stukje sereniteit waar veel stadsmensen naar verlangen. Aan de grote vijver in het midden van de tuin staat een bankje, dat je uitnodigt even te gaan zitten en te mijmeren. Je kunt eventueel wat leesvoer pakken uit het vrij toegankelijke boekenkastje verderop. In Schoonoord heeft elk seizoen een eigen verhaal te vertellen. In

de zomer dansen de libellen om de waterlelies, de goudoranje vissen kijken uit naar een smakelijk vliegje, de bijtjes strijken neer op een van de vele bloemen. Herfst nodigt uit om met een dik vest rond te wandelen en te genieten van de roodgouden confettiregen van vallende blaadjes. Op dit moment, hartje winter, zijn veel bomen kaal, maar is er ook nog steeds verbazingwekkend veel groen, de natuur keert terug tot de basis en maakt zich op voor de komende lente. Sneeuwklakjes staan al in groepjes rond te klingelen dat er over een tijdje toch echt weer knoppen opspringen en vogels hun nestjes bouwen op dit heerlijke sprookjesplekje. Nu zou ik natuurlijk kunnen ver-

**'Beweeg mee op:
het ritme van de
sprookjestuin'**

tellen dat je zo snel mogelijk met familie of vrienden naar Schoonoord moet komen, maar dat ga ik uiteraard niet doen. Het is er juist zo lekker rustig en sereen. Mocht je je echter toch aan een tripje wagen, beweeg dan mee op het ritme van deze sprookjestuin door niet te hard te praten, de dieren niet te storen en je rotzooi op te ruimen. We willen de elfjes en kabouterjes natuurlijk wel tevreden houden!

De kracht van kwetsbaarheid: Van Ostadewoningen

Je zou het in de Schilderswijk niet verwachten, maar het is er toch echt. Een hofje dat zo uit de pen van Anton Pieck gevloeid had kunnen zijn. Met zijn één-steens huisjes op weke veengrond een kwetsbaar hofje. tekst Paul Waaijers foto Karine Versluis

> Loopt men het stuk Jacob Catsstraat vanaf de Hoefkade naar de Hoofskade in, dan ziet men aan de linkerkant, ter hoogte van een toefje braakliggende grond, de Van Ostadewoningen al liggen. Een smalle toegangsweg geeft toegang tot het complex. Eenmaal in de Hof lijkt de vriendelijke architectuur je toe te knikken. Daar moet wel een rijke historie achter zitten. En dat zit er ook.

Den Haag 19e eeuw
Armoede en overbevolking was troef in 'De Buurt', een stuk Den Haag achter het Spui. Gezinnen met soms meer dan 14 kinderen waren gehuisvest in hofjes met doorgaans één kamer en zolder. Stromend water was er niet. De bewoners deden hun behoeften op één ton die om de zoveel tijd geleegd werd door de mannen van de

'Boldootkar' een ironische benaming voor strontkar. Was de strontkar vol, dan werd deze geleegd in de grachten die daardoor transformeerden tot open riolen, maar tegelijkertijd voor het drinkwater moesten zorgen. De enige zuivering bestond uit het mengen van ethanol alcohol door dit grachtenwater. Een paardenmiddel dat vaak niet afdoende bleek. Want in 1849 sloeg een cholera-epidemie hard toe in De Buurt. Oorzaak: de combi slechte/onhygiënische huisvesting. In 1884 was het opnieuw raak. Cholera! De hoogste tijd om te handelen. En dat deed de Joodse koopman Jacob (1845-1921). Constant vroeg hij aandacht voor de slechte woonomstandigheden in het 19e eeuwse Den Haag. Later zou hij eind 19e eeuw een politieke carrière opbouwen als gemeenteraadslid en wethouder van financiën. Ook

in deze functies bleef hij hameren op goede huisvesting voor minder bedeelden. Op 23 november 1884 werd een commissie in het leven geroepen met als doel: de bouw van betere woningen voor armlastige

'Gezond verstand en gevoel voor historie winnen'

Joden. De commissie transformeerde op 19 juni 1885 tot de Vereniging tot Verschaffen van woningen aan Minvermogenenden te 's-Gravenhage. Karel Enthoven, directeur van de

Pletterij aan het Zieken, nam de voorfinanciering van de grondaankoop voor zijn rekening. En architect W.B. Liefland, goede vriend van de eerder genoemde Jacob Simons, verzorgde gratis de ontwerptekeningen van de Hof. Een ontwerp met een verscheidenheid aan gevelmetselwerk. De Hof was, naar verluidt, ook een leer-werkproject voor de toenmalige jonge leerling-metselaars, die op die verscheidenheid ervaring konden opdoen. In 1887 werden de eerste huisjes opgeleverd. Toch was het complex bij de armlastige Joden niet echt populair. Men ervoer het als stigmatiserend. En daardoor namen niet Joodse Hagenezen hun plaats in.

Gemeentelijke vlaag van verstandsverbijstering

Het complex onderging twee grote restauraties cq renovaties in respectievelijk 1939 en 1973. En ontsnapte in 1977 ternauwernood aan sloop. Op 6 juni dat jaar besloot de gemeenteraad, kennelijk in een vlaag van verstandsverbijstering, om de Van Ostadewoningen te slopen. Een verbeten strijd van 5 jaar tussen de bewoners en de gemeente volgde. Uiteindelijk wist het gezond verstand en gevoel voor historie te winnen. Op 13 september 1982 werd het besluit tot sloop van de Van Ostadewoningen ingetrokken. Een grootscheepse renovatie in 1988 volgde.

Hofbeheerder

Een beetje hof kent een hofbeheerder. In het geval van de Van Ostadewoningen was de in 2014 overleden Sjaak van Doezem de meest legendarische. "De man was een monument in een monument," herinnert één van de bewoners zich. "En hij heeft mij voor de poorten van de daklozenhel weggetrokken door mij hier een woning te gunnen. Ik ben die man veel verplicht." Eigenlijk is het een godswonder dat de eenvoudige één-steenshuisjes van de Van Ostadewoningen er nog steeds staan. Een wereldoorlog, vochtproblemen, de eerder genoemde sloopplannen en regelmatige brandstichting van grof vuil tegen de huisjes. Ondanks dat priemen de trapgeveltjes al 130 jaar parmantig in de lucht. Zou dat die merkwaardige kracht van kwetsbaarheid zijn?

Brienenoordeiland

Onder de befaamde Brienenoordbrug ligt het veel minder bekende Eiland van Brienenoord. Op slechts zesentwintig hectare tref je naast de immense zuilen waarop de snelweg rust, een gevarieerd landschap aan. Bos, zandbanken, open veld, poelen en zelfs een getijdengeul. tekst en foto Judith Eykelboom

> "Kijk," wijst boswachter Maarten van der Valk, "een groene specht. Dat is bijzonder voor stadsnatuur." Want al heeft het Eiland van Brienenoord een beschermde status, de stad Rotterdam is overal om je heen. Watertaxi's zoeven over de maas, boven raast de snelweg, tussen de struiken en bomen zie je op de oever de industrie. "Een stukje natuur in de stad levert spanning op. Je wilt dat mensen een natuurbeleving hebben, maar we moeten er ook zuinig op zijn. Juist omdat het zo zeldzaam is." Zo mag je op het eiland geen vuur maken, honden moeten aan de lijn. Want er grazen zeven Schotse Hooglanders, waaronder twee kalfjes. Morgen gaan ze 'uit logeren' in een ander natuurgebied. "Het vreten is op. Anders gaan ze aan de struiken vreten."

Loslopende honden

In de negentiende eeuw ontstonden er twee zandplaten: Groene Plaat en Slikplaat. Ze belemmerden de scheepvaart en Groene Plaat werd op Slikplaat gegooid; het Eiland van Brienenoord was geboren. Eerst kwam het in handen van scheeps-

bouwer Wilton- Fijenoord, waar de wijk en de voetbalclub ook naar zijn vernoemd – het stadion ligt op steenworp afstand van het eiland – maar meer dan teren en schilderen op de oevers van het eiland die bij eb droog komen te liggen, deed het bedrijf niet met eiland. Wildernis ontstond; de natuur kon zijn gang

'Rivieren mogen weer vrij stromen'

gaan. Toen kwam de NAM, er zat gas in de grond. De asfalt paden waarop een enkele wandelaar, meestal vergezeld door een hond, loopt, stammen nog uit die tijd. En in de jaren dertig zat er nog een heropvoedingskamp. De crisis was ingeslagen en jongens moesten van

de straat worden gehouden. Het gebouw, destijds door de jongemannen eigenhandig gebouwd, wordt nu benut als denk- en werkplek voor onder andere kunstenaars. Toch is, 'onbestemd', volgens Van der Valk, 'de strekking van het eiland'.

Bever

Een rondje eiland duurt precies een uur. Eerst over de smalle ophaalbrug, dan het bos in, onder de Brienenoordbrug door, waar allerlei zand- en slippaten liggen. Hier leven kleine waterdiertjes en algen van de voedingsrijke bodem, die weer eenden aantrekken. Een natuurlijk ecosysteem. Van der Valk benadrukt nog eens de getijden, wijst op de getijdengeul die bij eb droog ligt. "Het is een ontwikkeling de laatste jaren om rivieren weer de ruimte te geven om vrij te mogen stromen en zelfs overstromen. Dat is interessant. Wat gaat er gebeuren? Gaat de rivier het eiland opeten? Wat voor planten gaan hier groeien?" Even later raapt hij een kaalgevreten stok op. Hij laat de afzettingen zien: een bever. "De kwaliteit van het water is erg vooruit gegaan. Bevers komen

weer terug in Nederland." Hij weet niet of deze stok is aangespoeld of dat er op het eiland daadwerkelijk ook bevers wonen, maar hij maakt met zijn smartphone zelf ook een foto van de stok.

Natuurbeleving

Op een paar hondenuitlaters na, is het uitgestorven op het eiland. Een verborgen plekje. "Nu vriest het. In de zomer heeft het hier een ander karakter." Toch hoopt Van der Valk dat het Eiland van Brienenoord meer bekendheid krijgt, want eerlijk is eerlijk: natuur is afhankelijk van zijn gebruikers. Zij moeten tenslotte voor het beheer betalen, anders komt het misschien in handen van een exploitant die niet alleen van de oevers gebruik wil maken. Hij wil dat liefhebbers zich binden aan het eiland, zodat het zijn beschermde status kan behouden. "Er is in het verleden ontzettend veel natuur verdwenen. Zuid-Holland heeft nog maar zes procent natuur. Maar ik wil ook dat mensen dezelfde beleving hebben als ik. Af en toe moet je de natuur in om je gedachten rust te geven. En je moet weten waar je vandaan komt."

Verborgen plekjes van het Nutshuis

Het *Straatnieuws* heeft sinds twee jaar haar redactieruimte in het Nutshuis. Het Nutshuis is gevestigd in een voormalig bankgebouw.

tekst Nutshuis.nl foto's Rob Schuitema

Van 1921 tot 1992 was dit het hoofdkantoor van de Nutsspaarbank te 's-Gravenhage. Het pand werd in 1920-21 gebouwd door de Haagse architect Samuel de Clerq. De Nutsspaarbank werd in 1818

opgericht als bank voor de gewone man, de kleine spaarder. Tot 1963 konden zij met hun spaarbankboekje in de centrale hal terecht. In dat jaar verhuisden alle publieksfuncties naar het nieuwe kantoor aan de Jan Hendrikstraat.

Safelokettenkluis

In het souterrain bevindt zich de voormalige safelokettenkluis van de bank. Deze is nu ingericht als een filmzaal met 50 stoelen. De oude bankkluisjes en de enorme kluisdeuren maken het bezoek aan de bioscoop al een ervaring op zich.

Biologische Stadstuin

Achter het Nutshuis ligt de Nutstuin. Deze tuin is een volledig biologische stadstuin met fruit- en notenbomen. Zonnepanelen zorgen voor de energievoorziening. Langs de zijmuur van de tuin staan kassen en een deel van de tuin is ingericht als moestuin. Vrijwilligers verbouwen hier groenten. Dat kan van alles zijn, van worteltjes en sla tot oud-Hollandse groenten die bijna niet meer op ons dagelijks menu voorkomen. Ook staan er bijenkasten. Het ontwerp voor de tuin is gemaakt door de Delftse tuinarchitect Jos van de Lindeloof.

Water

De vijver in het midden van de tuin wordt gevoed met regenwater. Het hemelwater van de panden rondom de tuin verdween in het verleden in het riool. Met de komst van de tuin is dit veranderd. Het regenwater stroomt nu rechtstreeks de vijver in. Op die manier hoeft geen gebruik gemaakt te worden van leidingwater om de waterpartij te vullen en op peil te houden.

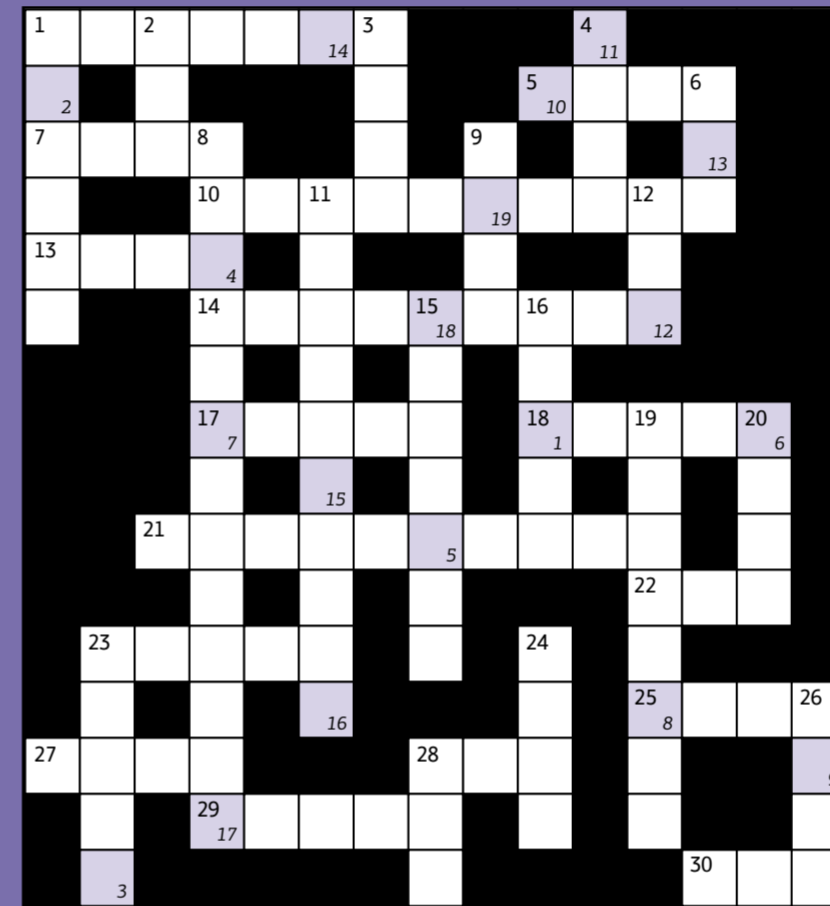
Openingstijden

De Nutstuin is het gehele jaar gratis toegankelijk op ma t/m vrij van 10.00 tot 17.00 uur en op zaterdag van 11.00 uur tot 16.00 uur (niet op feestdagen). De ingang is aan de Jan Hendrikstraat naast het Ibisshotel of via de hoofdingang van het Nutshuis. Honden zijn niet toegestaan.

door Mariëtte Storm

263

Horizontaal

- 1 Het plekje dat... wist, volgens W.G. v.d. Hulst (7)
- 5 Zolang die Haas is, weet je nog niets (4)
- 7 Schillen- en pittenjongen (4)
- 10 Grauwe periode (10)
- 13 Ramp die veel denkers heeft (4)
- 14 Donna Tartts vogeltje zit in het Mauritshuis (9)
- 17 Broeierig (deel van het) huis in Westland (5)
- 18 Veldfles voor de krottenwijk (5)
- 21 Rotterdamse 'slager' stapte na 50 jaar van het gras (10)
- 22 Dit meisje wordt niet ouder (3)
- 23 Het Rotterdamse water drijft een wig (5)
- 25 Feestelijk doek (4)
- 27 Voorburgse 'profeet' speelt graag in Rotterdam (4)
- 28 Klinkt weelderig, maar is gewoon licht (3)
- 29 Brood en beleg in een oud schip (5)
- 30 Met zo'n relatie lig je op een plank (3)

Verticaal

- 1 Straatnieuwsverkoper op de steppe (6)
- 2 Voor roem (3)
- 3 Jan Wolkers walgde van deze vogel (4)
- 4 Relatie met Di-rect of The Amazing Stroopwafels (4)
- 6 Haarlems materiaal om een olifant van te maken (3)
- 8 Governance and Global Affairs klinkt veel duurder dan de oude naam van de Haagse Leidse opleiding (6+3+4)
- 9 Het zit wel goed met haar (4)
- 11 Bieringen dat het plaatselijke vocht een paar dagen niet drinkt (10)
- 12 Friese voornaam van een stadion (3)
- 15 Van middeleeuwse ridder naar Franse kok is een kleine stap in Vlaardingen (7)
- 16 Genoeg rookwaar (5)
- 19 Rotterdamse Annie had 98 jaar poppetjes in haar ogen (2+6)
- 20 Zo'n familielid regelt het wel (4)
- 23 Begint als een sloom karretje op Duindigt (5)
- 24 Robert de Niro en Joris Linssen reden hem (4)
- 26 Die kerel wordt getraakteerd (4)
- 28 Dekselse roede (3)

In de vorige Cryptoville zat een fout in de omschrijving van verticaal 9. ... Bernal of Foster, werd gevraagd. De oplossing moest zijn Jody, maar Jodie Foster is de juiste spelling van de naam van de actrice. Excuses van Mariëtte Storm.

263 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Tot onze spijt is abusievelijk in editie 1, de oplossing van Cryptoville 261 niet juist weergegeven.

OPLOSSING CRYPTOVILLE 262: Een goed woordje

* * * M * * * * *
 * * * I * W A N G * T W I S T *
 * L A C * I * A * * * * I * P * *
 * * * H U G O D E J O N G E * *
 * S * I * T * R * O * T * * * * *
 S T E E N * * U * D * E N Z O *
 * A * L * A * K U Y E R * * * N *
 B A K K E R S * * * * N * E G O
 * L * R * T * * V L A A R * U *
 * * M A R I O * I * * C * * U *
 * * * M * S * * D O C H T E R *
 E * V E C H T * E * * T * E * *
 X * * R * O * M O N T E * N * *
 O V T * * C * O * O * N A S I *
 O * E N A K S K I N D * A * * * *
 T I L * * * * * P * * * *

Straatnieuws geeft adresgegevens niet door aan derden, maar gebruikt deze incidenteel voor eigen mailings.

Uitgepuzzeld?

Als u bent uitgepuzzeld leest u in de gekleurde hokjes, waar Rotterdamers op woensdag kunnen lunchen met de Emmaüsangers, maar niet met de Aardappeleters.

Stuur uw oplossing vóór **maandag 17 februari** naar: *Straatnieuws*, Nutshuis Riviervismarkt 5, 2513 AM Den Haag of mail naar redactie@haagsstraatnieuws.nl.

Straatnieuws verloot onder de goede inzendingen een exemplaar van het *Onze stad Den Haag*. Dit boek beschrijft ook een aantal 'Verborgene Plekjes' in Den Haag.

Wij hebben meerdere inzendingen met de oplossing van de cryptoville 262 in editie 1 gekregen. Na een eerlijke loting is de winnaar Cryptoville 262 geworden **Claire Bos** uit Zoetermeer. Het exemplaar van de debuutroman *Biefstuk* van schrijfster Judith Eykelenboom is hem/haar toegezonden

Wit

DEN HAAG

do 4 februari

12.00 **Galerie Helder: From dust to dust, or digital.** Krijtstof zweeft in de lucht en daalt neer op de grond maar kleeft vooral vast aan het papier. Otto Egberts gebruikt in zijn teken- en schilderwerk behalve nieuw materiaal ook verfresidu, drab of stofresten om de maagdelijkheid van beeldragers te bedekken. Een beeldelement is toch slechts een technisch gegeven en zonder verbeelding? De zoektocht van Marcel Wesdorp is technisch grenzeloos en beeldrijk. Bezoek op afspraak tot 28 februari. *Gratis.*

www.galeriehelder.nl

10.00 Centrale Bibliotheek:

Marnix Rueb en Haagse Harry - Kèk mè nàh. Eerbetoon aan Marnix Rueb de geestelijk vader van 'Haagse Harry'. Tentoonstelling in drie delen, die het werk van Rueb van alle kanten belicht. Eén deel in de Centrale Bibliotheek, een ander deel bij het Haags Gemeentearchief in het Atrium van het Stadhuis en het derde deel is te zien tijdens De Stripdagen in de Broodfabriek Rijswijk. Tot zaterdag 19 maart. *Gratis*

www.bibliotheekdenhaag.nl

vr 5 februari

20.15 **Theater de Vaillant:**

'Popcorn' van Toneelgroep Haag.

Regisseur Bruce Delametri heeft het goed voor elkaar: zijn films lopen goed (hij is zelfs genomineerd voor een Oscar) en omdat de scheiding van zijn vrouw Farrah bijna rond is scoort hij zelfs een date met een (ex) Playboy model Brooke. Ook op za 6 februari om 20.15 uur en zo 7 februari om 14.15 uur. *Vanaf €12,50*

16.00 Centrale Bibliotheek:

Een duik in de filosofie. Wil je graag eens echt goed denken over boeiende onderwerpen? Schuif aan voor een goed gesprek onder leiding van een Praktisch Filosoof van Studio Socrates. Waag met deze een sprong in de diepte van jouw gedachten en word een beetje wijzer. *Gratis*

www.studiosocrates.nl

za 6 februari

11.00 **Gemeentemuseum: Jesse Wine - Young Man Red.** Deze installatie roept associaties op met de mobiles van Alexander Calder. Maar ook met Karel Appel en met De Stijl. Jesse Wine laat zich graag inspireren door andere kunstenaars, maar gaat vervolgens op geheel eigen wijze aan het werk. Net als meer hedendaagse kunstenaars kiest Wine voor keramische technieken. Hij gebruikt deze om gevoel uit te drukken. Want in keramiek zie je vaak letterlijk de hand van de kunstenaar. Te zien tot

maandag 16 mei. *€13,50*
www.gemeentemuseum.nl

zo 7 februari

14.30 **Centrale Bibliotheek: Geitjeb(r)ij.** 1,2,3,4,5,6,7... waar zijn toch mijn geitjes gebleven? Mama Geit is haar 7 geitjeskinderen kwijt. Dat wordt zoeken op de kinderboerderij. Vrolijk, interactief peutertheater van Kindertheater Kaboom! voor peuters en kleuters. Naar het prentenboek van het jaar 'We hebben er een geitje bij' van Marjet Huiberts. *Gratis*

www.bibliotheekdenhaag.nl

14.00 Stationshal CS:

Delirious TheHague OMA Mythical City Walk. Een ontdekkingsstocht langs de fictieve en gerealiseerde projecten van het wereldberoemde architectenbureau OMA van Rem Koolhaas. Den Haag heeft de hoogste dichtheid OMA projecten van de wereld, van studies en competitie tot gebouwde en (alweer) gesloopte bouwwerken. *€12,50*

www.urbanguides.stager.nl

12.00 Theater aan het Spui:

Welkom hier! Tijdens de manifestatie laten we zien dat er een breed draagvlak is voor de komst van vluchtelingen naar de regio. Experts, ervaringsdeskundigen en diverse performers delen hun visie op het vluchtelingen-vraagstuk. Kom kennis maken met lokale initiatieven van vrijwilligers en doe mee aan het debat. *Gratis.*

www.welkomhier.wordpress.com

do 11 februari

17.15 **Centrale Bibliotheek: De Papaverhof - 'Stijlmonument.'** Misschien ben je er wel eens langsgereken, het opvallende wooncomplex in de Bloemenbuurt. In de februari-uitgave van het Haags Gemeentearchief hoor je hoe de woningen ontworpen en gebouwd zijn en kom je nog veel meer interessante dingen te weten over de Papaverhof. Jos Praat vertelt op 'De Stijl', het spectaculaire ontwerp, realisatie van het complex, renovaties, Jan Wils en de vele

bijzondere kenmerken van De Papaverhof. *Gratis*
www.bibliotheekdenhaag.nl

vr 12 februari

10.00 **Museum Beelden aan zee: Geer Steyn.** Beeldhouwer Geer Steyn (1945) is meester van de sculpturale penning maar ook beeldhouwer van fragmenten van het menselijk lichaam. Of hij nu een penning, kop, romp of een paar benen maakt, steeds in serie, zijn werk dient hetzelfde doel: het definiëren van het begrip 'ruimte' en het spel met de zwaartekracht. Steyn werkt in steen. Tot ma 16 mei. *€15,-*

www.geersteyn.nl

zo 14 februari

17.00 **Café 't Achterom: Miss Patsy's Valentijn.** Deze Haagse Diva zal speciaal voor Valentijnsdag café 't Achterom omtoveren tot een ware Valentijnsoase met een leuke quiz, Valentijnsweetjes en de mooiste liefdesmeezingers allertijden. Ook leest zij de ingezonden liefdesgedichten à la radioprogramma Candlelight voor. *Gratis*

www.misspatsy.nl

di 16 februari

11.00 **Omniversum: National Parks Adventure.** Grootbeeldfilm 'National Parks Adventure' is een over de adembenemende schoonheid en de bijzondere bewoners van de grootste natuurparken. De tocht voert door de Amerikaanse wildernis van onder meer National Lakeshore in Michigan, Bryce Canyon en Arches in Utah en Devils Tower en Yellowstone in Wyoming. *Vanaf €10,75*

www.omniversum.nl

wo 24 februari

20.15 **Appeltheater: Voor sommigen het eind van het land voor de anderen het begin van de wereld.** Voor Het Heijermans Festival regisseert David Geysen een voorstelling in de vorm van een tweeluik met als thema: de zee. In deze voorstelling onderzoekt hij samen met zeven spelers de verschillende gezichten van dit fascinerende

fenomeen. De volle romantiek van de zee als symbool van hoop en vertrek. *€15,-*
www.toneelgroepdeappel.nl

ROTTERDAM

za 6 februari

09.00 **Rotterdam: Rotterdam viert de stad!** Terugblik op 75 wederopbouwjaren. Na een periode van herdenken is het moment gekomen om de balans op te maken en met elkaar te vieren waar we nu staan. Met een feestelijke en inhoudelijke culturele manifestatie zet Rotterdam de traditie voort in een reeks van wederopbouwmanifestaties die sinds 1950 worden georganiseerd. *Vanaf €2,50*

www.rotterdamviertdestad.nl

wo 10 februari

20.00 **Arminius: Collegetour: Carrie Jansen.** In deze tweede Rotterdamse kans om Carrie Jansen het hemd van het lijf te vragen. Schrijfster, columnist, politiek activiste, modeontwerpster en sinds 2009 meester in de rechten met een eigen advocatenpraktijk. Ze sprong op de bres voor straatprostituees en trekt nog steeds fel van leer tegen alles wat riek naar uitbuiting en onrecht. *€5,-*
www.arminius.nu/

vr 12 februari

17.00 **V2: Lev Manovich & Dovy and Berends.** Lezing van Lev Manovich over de onderwerpen die centraal staan in de tentoonstelling *Data in the 21st Century*. Manovich is de auteur van zeven boeken, waaronder *Software Takes Command*, *Soft Cinema: Navigating the Database*, en *The Language of New Media*. *€7,50*
www.v2.nl

10.00 Van Nellefabriek:

De Werken aan Verhalen Studio. De mobiele 'Werken aan

Straatnieuws selecteerde uit de agenda twee gratis of goedkope uitjes voor u.

tip 1 vanaf 6 februari > Young Man Red van Jesse Wine DEN HAAG

De installatie Young Man Red roept associaties op met de mobiles van Alexander Calder. Maar ook met Karel Appel en met De Stijl. Jesse Wine (1983) laat zich graag inspireren door andere kunstenaars, maar gaat vervolgens op geheel eigen wijze aan het werk.

Jesse Wine behoort samen met onder anderen Laura Aldridge, Aaron Angell en

Giles Round tot een generatie jonge Engelse kunstenaars die – met succes – de mogelijkheden van klei onderzoeken. Niet om gebruiksvoorwerpen te creëren, maar om een plek op te eisen binnen de hedendaagse kunst. Wine gebruikt diverse keramische technieken en experimenteert met glazuur. Soms creëert hij nieuwe versies van werk van andere keramisten, maar hij vertelt met zijn werk evengoed zijn eigen, vaak heel persoonlijke verhalen. Young Man

Red biedt een kijkje in het leven van deze roodharige jongeman. Zijn rode jasje, blauwe korte broek, pet en gym schoenen vormen het uitgangspunt voor de mobiles die doen denken aan het werk van Calder. Elk verbeelden ze een andere scène uit zijn leven; een lunch, een werksituatie en het moment van aankleden waarbij hij moet kiezen welke gymmen hij die dag aandoet.

In Den Haag wordt Wines installatie Young Man Red toegespitst op de locatie: de Projectenzaal van het Gemeentemuseum. Wine vindt het belangrijk dat zijn werk wordt geïncorporeerd in het gebouw en ook binnen de collectie en het tentoonstellingsprogramma. Om die reden verwijst hij in de Haagse opstelling naar De Stijl en maakt hij een nieuw werk dat is geïnspireerd op een schaalte van Karel Appel van wie tegelijkertijd een

groots retroperspectief is te zien. Wine bewondert CoBrA-kunstenaars die, net als hijzelf, keramiek gebruikten om gevoel uit te drukken.

Jesse Wine studeerde aan het Camberwell College of Arts en aan het Royal College of Art. Hij kwam bij toeval in aanraking met keramiek toen hij voor een uitwisselingsprogramma in New York verbleef en was meteen gegrepen door de mogelijkheden die klei hem boden. De installatie van Wine past bij de inspanningen van het Gemeentemuseum om de herwaardering van klei op de kaart te zetten. Eerder was de tentoonstelling Klei! te zien, momenteel een tentoonstelling over Franse keramiek en later in 2016 wordt het werk van Helly Oestreicher getoond.

Voor meer informatie:
www.gemeentemuseum.nl

tip 2 vanaf 6 februari > Rotterdam viert de stad! ROTTERDAM

Rotterdam viert de stad! blikt terug op 75 wederopbouwjaren. Na een periode van herdenken is hét moment gekomen om de balans op te maken en met elkaar te vieren waar we nu staan. Met een feestelijke en inhoudelijke culturele manifestatie zet Rotterdam de traditie voort in een reeks van wederopbouwmanifestaties die sinds 1950 worden georganiseerd. Inmiddels

is de stad uitgegroeid tot een bestemming die je zeker een keer bezocht wilt hebben.

Tegen het decor van architectonische iconen, die Rotterdam (inter)nationaal stevig op de kaart hebben gezet, zet de stad met een culturele manifestatie nu de mensen en haar bijzondere stadscultuur centraal. Met een gevarieerd programma boordevol activiteiten waar-

mee alle verhalen van bekende en onbekende Rotterdammers worden verteld. Dompel je onder in de stad en ontdek het nieuwe Rotterdam!

Vanaf de opening van de tentoonstelling De Aanval van Museum Rotterdam (afgelopen mei) is de manifestatie officieel begonnen. Het najaar en het voorjaar, van september tot eind maart, vormen de aanloopperiode van de programmering. Het hoogtepunt vindt plaats van eind maart tot en met juli 2016.

Rotterdam viert de stad! is een bloemlezing van verhalen van mensen die de stad hebben gemaakt, maken en zullen maken. Een stad die zichzelf blijft vernieuwen. De verhalen zijn de kapstok voor de totale

programmering en vormen de rode draad voor een bijzondere routemarkering door de stad.

Tijdens de manifestatie wordt de stad visueel op de kaart gezet met een indrukwekkend programma in de buitenruimte met onder andere een opvallende routemarkering, diverse foto-tentoonstellingen en buitenexposities, de aankleding van iconen als de Erasmusbrug (twintig jaar), opvallende objecten als de nieuwe Rotterdammer en projecten als Dominoe's.

Voor meer informatie:
www.rotterdamviertdestad.nl

KRASHOEL & POEPHOOFD

DOOR
WWW.LAMELOS.NL

